

spodarski stol v vaši hiši. Kaj déš, ali bo iz tega kaj kruha.“

„Pa da bi ga jaz vzela?“ čudi se Ivanka in smeh jo sili.

„Kako pa, samo delavcev nikamor ne snubijo v zakon.“

„Toliko povem“, pravi Ivanka, „ko bi bil zlat od petá do vrh glave, da bi se namestu Luka imenoval tudi Zlatomir, ne bi marala zanj. Ni mi všeč, dasi ne vem o njem ničesar slabega.“

„Kaj pa, če bi se razumeli pri drugem sedu, mislim pri Možini, ali bi bilo potem treba tudi toliko zlata?“

„Kdo? Kaj? Možina je prepameten in preskromen, da bi se mamil s stvarjo, ki mu ne prinese uspeha. Seveda so to le prazne besede. Valentina ni doma.“

„In ko se vrne, tedaj bomo drugače govorili, kaj ne, da?“

„Upam, da se vrne z Valentinom tudi nekdo drugi, in tedaj se marsikaj premeni v Lenčkovi hiši. Bog daj, da se to zgodi kmalu!“

„Čudna ženska“, mislila je Marija in njen soprog, ko se je poslovila Ivanka.

(Dalje.)

Županova hči.

Župani modro oče Luka
Devet že let nad tristo kmeti,
A nima sina, nima vnuka,
In zeta zdaj če hčeri vzeti.

Lepo mu Zala gospodinji,
Po hiši, veži vsak dan čedi,
Perilo poravnava v skrinji,
Vse v kuhinji je v lepem redi.

Ponosen je župan na Zalo,
Vsak dan smehlja v samosvesti
Zrè s praga vežnega čez tnalo,
Kdaj snubci pridejo po cesti.

Oglási res se ta in oni,
A zetom so prelahki žepi;
In take vse župan odkloni,
Če tudi krepki so in lepi.

Mladenič dojde vitke rásti,
Rdečih lic, raván kot smreka,
Kot javor vzrastel, čvrst kot hrasti,
Da lepšega ga ni človeka.

Mladenič snubi dekle mlado,
Županu nudi se za zeta:
Mladeniča deklè bi rado,
A volja prava ni očeta.

„Če nimam ti dovolj imenja,
Drugače zadostiti hočem,
Zastonj ne maram premoženja,
Zastonj še tvoje hčere nočem.

Dovoli mi, župan, naj služim
Ob suhem kruhu in ob vodi,
Čez pet let pa se z Zalo združim,
Če vse ti delal bom po godi.“

Župan bahati, trda glava
Nasmeje taki se snubitvi:
„No služi!“ snubcu prikimava,
„Potem bom videl o ženitvi!“

Čez pet let? — dolga, dolga dôba! —
Mladenič vendar le poskoči,
Dekletca mami ga miloba,
Težkó, težkó od nje se loči.

In pridno dela, ne pohaja,
Vsa dela točno oskrbuje,
Nobeden posel ne zastaja,
Sohlapcev nič ne potrebuje.

Sam oskrbuje hlev, oranje,
Sam seje, vlačí, koplje, pleve,
Sam pokosí in sam požanje,
Speljá domov na pod in hleve.

Še predno zjutraj kókot kliče,
Županov hlapec že koševa;
Ko davno mrak že ziblje ptiče,
Še hlapec suho mrvo zdeva.

Po zimi po debelem snegu
Po cel dan bukve, cére seka,
Prepiha sever ga na bregu,
Da ledení na njem obleka.

Domá pa Zali rad pomaga,
Vodé donese na ognjišče,
Vse jej stori, kar hoče draga,
Še pratež nese na perišče.

Ne dež, ne sneg ga ne ustavi,
Nikdar se delo mu ne gabi,
Nikdar ga k peči mraz ne spravi,
Ko dela, še na jed pozabi.

Ubogi hlapec vidno hira,
Na zdravju peša in na moči,
Ubožec nima nikdar mira
Po dnevu ne in ne po noči.

Na rokah žulji so krvavi,
Nogé otiskane in trudne,
Lasjé sivé mu že po glavi,
In krčijo se kite udne.

Pri delu piti pa in jesti
Ne sme, kot kruh in čisto vodo —
Oj to za Zalko so bolesti,
Da objokuje mu usodo.

Očeta prosi: „Oče dragi,
Ne pusti, da bi zet se mučil,
V krvavih žuljih, v trdi sragi,
Od glada ves se je že sključil.

Če res si meni ga namenil,
Ne ugonôbi ga trpina,
Naj z mano bi se koj oženil,
Imej za zeta ga, za sina!“

A trd je, trd županov stari:
„Le molči, molči, dete moje,
Kaj preje tebi zet je mari,
Dokler ne spolni službe svoje!“

Na skrivnem Zalka zala joče
Nad trmo svojega očeta,
Ki zeta smiliti se noče —
A ona — ona ljubi zeta.

Županu pa srcé se smeje,
Roké si zadovoljno mane,
Le gleda hlapca, nič ne deje,
In delo, ki ga nič ne stane.

Minula že je zima peta,
In hlapec stopi pred župana:
„Zaslúžil, oče, čast sem zeta,
Naj obveljá obluba dana!“

„Hahá, hahá“, se smeje oče,
„Da priden si, ne oporekam,
A hčeri, če te v zakon hoče,
Na pragu glavo koj odsekam.

Jaz čakam boljšega snubača,
Ki je petičen in denaren;
Za zeta nočem jaz berača,
Če tudi priden je in maren.“

„Poslušaj, oče! Služba moja
Po vsem je bila dobra, zvesta,
In Zalka zala, hčerká tvoja,
Postati mora mi nevesta.“

To rekši, ide zet od koče,
Župan pa se nad njim huduje;
Nekdo pa v veži milo joče,
Oj milo joče in vzdihuje.

In Zalka vstane v jutro rano
In nese platno k sivi reki;
Pri reki platno je oprano,
A Zalke ni — kje, kje je neki?

Ljudjé velé, da hlapec zalí,
Ki Zalka ga tako ljubila,
Najbrže vodni mož je — kali?
In da se ž njim je poročila . . .

Anton Hribar.

Rim, središče lepih umetnostij.

(Spisal dr. Anton Medved.)

IX.¹⁾ Rafael.

Bil sem v Florenciji. Ogledal sem si divno mesto in dražestno okolico. Kamor se ozrem — povsodi sama sijajna krasota, sami blesteči spomeniki bivših zlatih časov. O, da bi pač moja predraga domovina tudi imela mesto, ki bi s Florencijo moglo tekmovati! ta misel spemljala me je po ljubkih ulicah in svetlih palačah. Kakor burno valovje žene lahni čolnič, tako me

¹⁾ Prim. „Dom in Svet“ I. 1894.: str. 410, 444, 478, 566, 603, 634, 666, 732, 757.

je gnalo hrepenenje videti kaj posebnega na polju lepih umetnostij. Dolgo mi ni mirovalo srcé. Slednjič pridem v svetovno-znano zbirko predragocenih slik, v galerijo „Pitti“. Tisoč slik se ponuja mojim radovednim očem, toda hitrim korakom, oziraje se sem ter tje, drvim naprej tje v predzadnjo dvorano, tam, sem upal, da se bo utešilo ukaželjno srcé. Že stojim v njej. Pred seboj, na levi, zazrem čudapolno sliko. Ali je pa res slika? . . . Ni-li živo bitje? . . . Tako milo me gleda! Zdi se mi, da sem srečal nekoga iz nebes. Marija z božjim detetom je,